

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра дизайну архітектурного середовища

СИЛАБУС
освітньої компоненти – ВК9
навчальна дисципліна - Критика сучасних теорій дизайну

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття,	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота, аудиторна контрольна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Перепелиця Оксана Володимирівна Олександрівна, к.п.н., доцент
кафедри рисунка, графіки та архітектурної графіки, oksanut06@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти навчаються системно підходити до аналізу теоретичних та прикладних досягнень у певній сфері діяльності, розвивають здібності критичного мислення, опрацьовують досвід розвитку всіх напрямків дизайнерської діяльності та середовищного дизайну зокрема.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за загальними та професійними дисциплінами другого (магістерського) рівня.

Прогнозовані результати навчання

Диференційовані результати навчання знати:

- історію розвитку вітчизняних та закордонних концепцій дизайну;
- сутність теоретичних концепцій дизайну архітектурного середовища;
- концепції розвитку архітектурного середовища міст;
- проблематику та тенденції практичного розвитку середовищних систем;

вміти:

- проводити комплексний аналіз проектних рішень;
 - опрацьовувати сучасні концептуальні підходи в дизайні архітектурного середовища в індивідуальних проектах;
 - застосовувати принципи сучасного середовищного підходу на різних рівнях від містобудівного масштабу до рівня локального комплексу;
 - оцінювати об'єктивні та суб'єктивні фактори інноваційних перетворень в сфері дизайну (в теорії і практиці).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	лабораторні
Модуль 1. Теоретичні та критичні основи дисципліни.				
I.1	Тема 1 Основи теорії та критики дизайну та архітектури. Понятійно- термінологічний апарат теорії архітектури і дизайну та його критичний аналіз. Критика як галузь архітектурознавства: предмет, метод та специфіка критики; функції та основні види (типологія) критики. Основи теорії та критики дизайну та архітектури в літературі.	2	2	6
1.2	Тема 2. Теоретична та практична роль сучасного європейського дизайну та архітектури. Сучасне розуміння підходів до дизайну архітектурного середовища. Зародження дизайну середовища. Рух мистецтв і ремесел. Теоретичне підґрунтя модерну як першого дизайнерського стилю. Теоретична і практична роль Веркбунду..	2	2	6
1.3	Тема 3. Теоретичні концепції американської архітектури та дизайну кінця XIX - початку XX ст. Концепції архітектури США на початку XX ст. Чиказька школа хмарочосів. Інновації в архітектурі. Теоретичні засади американської архітектури. Американський дизайн. Комерціалізація дизайну.	2	2	6
Модуль 2. Етапи розвитку теорії дизайну та архітектури і містобудування 1-ї половини XX ст.				
2.2	Тема 4. Синтезуючі процеси теорії та критики архітектури та дизайну в Європі у міжвоєнний період. Група «Де Стилль». Архітектурна школа «Баугауз». Ле Корбюз'є як головний ідеолог архітектури модернізму.	2	2	6

2.3	Тема 5. Теоретичні концепції архітектури і дизайну 30-40-і рр. ХХ ст. Теоретичні концепції архітектури і дизайну доби радянського авангарду. Теоретичне підґрунтя архітектури тоталітарних режимів 30-40-і рр. ХХ ст. Радянські новатори vs. неокласики. ВХУТЕМАС – перша школа архітектури і дизайну в СРСР. Архітектура фашистської Італії, націонал-соціалістичної Німеччини.	2	2	6
Модуль 3. Етапи розвитку теорії дизайну та архітектури і містобудування 2-ї половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.				
3.1	Тема 6. Концепції інтернаціоналізації та регіоналізації архітектури і дизайну (50- 70-ті рр. ХХ ст.). Неомодерністичні теорії як відповідь на кризу модернізму. Концепції дизайну. Інтернаціоналізація архітектури: повоєнний Ле Корбюз'є, Людвіг Міс ван дер Рое, Філіп Джонсон, Луїс Кан. Регіоналізація архітектури і дизайну. Теоретичні концепції архітектури і дизайну країн зі стійкими національними традиціями: країни Скандинавії, Японія. Причини кризи інтернаціональної архітектури.	2	2	6
3.2	Тема 7. Постмодерністичні концепції архітектури та дизайну. Праця Чарльза Дженкса «Мова архітектури постмодернізму» та її подальші версії. Теоретичні та ідейні підвалини постмодернізму. Сучасні постмодерністичні течії архітектури. Неомодернізм та пізній модернізм в контексті нового глобального стилю.	2	2	6
3.3	Антидизайн, радикальний дизайн. Деархітектура.			
3.4	Тема 8. Сучасні концепції дизайну міста.. Праці Дж. Джекобс, К. Лінча. «Брюсселізація» архітектури в 60-70-хх рр. Теоретичні концепції Леона Кріє – історичний урбодизайн. Новий урбанізм та його різновиди. Праці Я. Гейля.	1	1	6
3.5	Тема 9. Новітні теоретичні концепції початку ХХІ ст. Концептуальні спрямування в архітектурі на межі ХХ і ХХІ століть. Хайтек. Деконструктивізм. Нелінійна архітектура. Новітні тенденції в концептуальній архітектурі.	1	1	6
Модуль 4. Підсумковий контроль знань. Залік				
Всього		16	16	58

4. Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Критика сучасних теорії дизайну» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	20	40
Практичне завдання (виконання та захист презентація , реферат)	4	20	40
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (усне опитування, бесіда)	2	20	20
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1		
Разом		60	100

3. Тематика індивідуальних та/або групових завдань

З дисципліни передбачено виконання:

- розрахунково-графічної роботи;
- реферату.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання складається з реферату та презентації

а) ІНДЗ №1. Реферат (доповідь+презентація)

За змістом реферату студенти готують доповідь, яка супроводжується мультимедійною презентацією. Загальний обсяг реферату – до 20 сторінок друкованого тексту.

б) ІНДЗ №2. Критичне есе

Есе виконується студентом у письмовій (друкованій) формі із захистом його на практичному занятті. Обсяг критичного есе складає до 500 слів.

Приклади тем ІНДЗ №1, ІНДЗ №2 та методичні рекомендації до практичної та самостійної роботи з дисципліни «Критика сучасних теорій дизайну» пропонуються у методичному вказівнику [4].

Графічну роботу передбачено за «Критика сучасних теорій дизайну». В цій роботі розглядаються творчі концепції та здобутки особистостей та проектних бюро з точки зору творчого внеску в розвиток теорії та практики сучасного дизайну, аналізуються методи та підходи в архітектурно-дизайнерській сфері. Студенту потрібно: обрати об'єкт вивчення та дослідження, систематизувати матеріал, провести аналіз та порівняння, викласти матеріал у схемах, таблицях та обов'язковими висновками.

Робота складається з двох частин: графічної та аналітичної і виконується у вигляді пояснювальної записки, що включає графічну частину (формат А-4).

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

5. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть: навч. посібник / Б.С. Черкес, С.М. Лінда. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010.
2. Стародубцева Л.В. Архітектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. Посібник для студентів. – К.: Спалах, 1998. – 208с

3. Мастера архитектуры об архитектуре. Сост. и ред. А.В. Иконникова. – М.: Искусство, 1972. – 590 с.
4. Перепелиця О.В. Методичні вказівки до практичної та самостійної роботи з дисципліни «Критика сучасних теорій дизайну» для студентів напряму 19-Архітектура та будівництво, Одеса, ОДАБА, 2021.- 24с
5. Тімохін В. О. Основи дизайну архітектурного середовища// Н. Шебек, Т. Малік та ін.- К.: Основа, 2010.- 400с.
6. Трегуб Н.Є.Кольорова корекція у архітектурному формоутворенні. Автореферат кандидатської дисертації. К.: КІБІ, 1993 р.
7. Programs and manifestoes of 20th-century architecture / Ed. by U. Conrads. - Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1971.– 192 p.
8. Theories and manifestoes of contemporary architecture/ Ed. by Ch. Jencks and K. Kampf. – Academy Editions by John Wiley & Sons, 1997. – 312 p.

Допоміжні джерела інформації

1. Добрицина И.А. От постмодернизма - к нелинейной архитектуре. – М.: Прогресс-Традиция, 2004. -415 с.
2. Джекобс Д. Смерть и жизнь больших американских городов. /Пер с англ. – М.: Новое издательство, 2011. – 460 с.
3. Иконников А.В. Архитектура XX века. Утопи и реальность. В 2-х т. – М.: Прогресс-Традиция, 2001.
4. Лернер Ж. Акупунктура міста.–Львів: Вид-во Старого Лева, 2016.-160с.
5. Alexander Ch. Język wzorców: miasta – budynki – konstrukcja. (A Pattern Language: Towns – Buildings - Construction). – Gdansk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne sp. z o.o., 2008. – 1210 s.
6. Constructing a New Agenda. Architectural Theory 1993-2009. Ed. by K. Krista Sykes. – New York: Princeton Architectural Press, 2010. - 512 p.
7. Coś, które nadchodzi. Architektura XXI wieku. Redakcja: Bogna Świątkowska. – Warszawa: Fundacja Bęc Zmiana, 2011. - 363 s.
8. Frampton K. Modern architecture. A critical history. 4th ed. NY: Thames & Hudson, 2007. Reprinted 2010. – 424 p.
9. Introducing Architectural Theory: Debating a Discipline / Ed. by K. Smith. – NY: Taylor & Francis, 2012. – 423 p
10. Introducing Architectural Theory: Debating a Discipline / Ed. by K. Smith. – NY: Taylor & Francis, 2012. – 423 p
11. Jencks Ch. Critical Modernism. Where is postmodernism going? – London: Wiley Academy, 2007. – 240 p.
12. Lange A. Writing about architecture: Mastering the language of buildings and cities. – New York: Princeton Architectural Press, 2012. – 192 p.

Інформаційні ресурси

1. Архітектурний самвидав. Теорія сучасної архітектури / Режим доступу: <http://arch-vydav.blogspot.com/>
2. Українська урбаністична платформа <https://mistosite.org.ua/>
3. Лекционный курс «Архитектурная критика и стилистика» проф. В.Л. Глазычева./ Режим доступа: http://www.glazychev.ru/courses/arx_kritika/arx_kritika.htm.
4. Раппапорт А. Пять проблем теории архитектуры XXI века// Вестник Европы, 2007. - №19-20/ Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/vestnik/2007/19/ra32.html>.